I Mandelas fodspor

Emne-information

august 2014

At tilgive sig selv og at tilgive andre er ikke en selvfølgelighed. På Bifrost vil vi gerne give børnene en robusthed, så de netop magter at finde og skabe løsninger, når livet er hårdt eller anderledes, end vi håber. Det holder aldrig op, vi mennesker vil altid møde udfordringer, der kræver både tanke og handling. Sådan er det at være menneske. Vi må tro på, at vore medmennesker altid gør det bedste, de magter – og at det er en del af processen, at vi bliver klogere i takt med vores erfaringer.

Det nytter at involvere sig. At være aktiv i sit eget liv kræver åbenhed, nysgerrighed og vilje til at ville kæmpe for sine drømme og mål. Også når det bliver svært. Det gælder både på et personligt og samfundsmæssigt plan. Hvad er det, vi gerne vil? Hvad vil vi gerne kæmpe for – for os selv, for dem vi er sammen med, for de fællesskaber vi er en del af? I vores demokrati må vi gerne sige højt, hvad vi tænker og handle derefter. Vi lever i et demokrati, men det er vores måde at være sammen på, der skaber en demokratisk kultur med anerkendelse og respekt for hinanden.

”Rolihlahla” betyder bladlemager i Xhosa, som er et landområde i Sydafrika. Ingen havde tænkt, at en lille dreng med dette navn, skulle vokse op som fredskaber, forsoningens og demokratiets mester. Den lille dreng var hyrde for familiens får og geder. Han svømmede med vennerne i floden, stjal honning fra bistader og legede med pinde. Faren lærte ham at være tapper, og at uddannelse var vigtig. Moren fortalte historier fra gamle dage om at være god ved andre.

Da Rolihlahla Mandela blev syv år, bestemte faren, at sønnen som den første i familien skulle gå i skole. Rolihlahla havde intet fint tøj, så faren klippede et par af sine egne bukser over ved knæene. De store bukser blev holdt oppe med et stykke snor som bælte – og så var drengen klar til at gå i skole.

I skolen gav læreren alle børn nye navne. Da englænderne på denne tid herskede over Sydafrika, mente læreren, at børnene skulle have engelske navne. Læreren gav Rolihlahla navnet Nelson. Til at begynde med lød det mærkeligt, men efterhånden vænnede han sig til sit nye navn.

Nelson Rolihlahla Mandela blev den født 18. juli 1918 i Sydafrika ind i Thembu-stammen. Han var et usædvanligt menneske. Han er blevet kaldt både en demokratisk mirakelmager og et moralsk kompas. Han forhindrede med sin integritet, anstændighed, værdighed og storsind, at Sydafrika endte i borgerkrig og blodbad. Han havde en drøm om et regnbuefolk, der levede side om side.

I Sydafrika var der dengang apartheid, som betød, at mennesker blev opdelt i sorte og hvide. De sorte havde ikke stemmeret eller indflydelse. De måtte ikke selv bestemme, hvor de ville bo. Der var meget stor forskel på kvaliteten af undervisning og behandling på sygehuse for sorte og hvide mennesker. Busser, tog, ambulancer o.l. var opdelt. De sorte mennesker måtte ikke anvende de

hvides strande, kirker, biblioteker, biografer, kirkegårde, parker, fodgængerovergange, taxier, teatre, restauranter osv. Afrikansk kultur skulle undertrykkes i medierne.

De sorte afrikanere havde stiftet en modstandsbevægelse, der også i dag hedder ANC, African National Congress. Nelson Mandela blev sammen med en gruppe fra ANC arresteret og beskyldt for at ville vælte regeringen. Hvis de blev kendt skyldige, var der dødsstraf. Mandela holdt den 20. april 1964 i Pretoria en berømt forsvarstale, hvor han afsluttede på følgende måde:

> "Jeg har dedikeret mit liv til kampen for det afrikanske folk. Jeg har kæmpet mod hvid dominans, og jeg har kæmpet mod sort dominans. Jeg har værnet om idealet om et demokratisk og frit samfund, hvor alle mennesker lever sammen i harmoni og med lige muligheder. Det er et ideal, som jeg håber at leve for og at opnå. Men hvis det bliver nødvendigt, er det et ideal, som jeg er rede til at dø for."

Nelson Mandela var således anti-apartheid aktivist. Han var fængslet af apartheid-regimet i næsten 27 år, og hans løsladelse i 1990 blev en milepæl i apartheids afskaffelse. Han blev 1994-99 den første sydafrikanske præsident valgt under fuldt repræsentativt demokrati. Sorte mennesker stod i kø i MANGE timer for at få lov til at stemme for første gange i deres liv. Alle havde mulighed for at tage stilling og give udtryk for deres holdning. De kunne vælge. De fik medbestemmelse. Det var en helt speciel dag for dem hver især, for Sydafrika og verden i det hele taget og ikke mindst for demokratiet. Mandelas valg og kamp for regnbuenationen havde enorme konsekvenser – også for hans privatliv og familie.

Da Mandela i 1999 fratrådte som præsident, fortsatte han med at være talsmand for forskellige sociale og menneskerettighedsorganisationer. Han talte for en filosofi om ikke-vold og at møde modgang med værdighed og kærlighed.

Mandela har sagt ”Uddannelse er det mest kraftfulde våben, som du kan bruge til at ændre verden”. Og han ville ændre verden, så den blev et bedre sted for alle at leve og være i. Mandela havde drømme- og dømmekraft. Han sagde også, at de veje, der fører til ens mål er godhed og tilgivelse.

Emnet ’I Mandelas fodspor’ leder os ind på hans vej og gør os bevidste om både, hvad det vil sige at være menneske, hvad vi selv vælger som ledestjerner og vil kæmpe for – både for os selv og i de fællesskaber, vi indgår i. Alle påvirker og påvirkes. Det er derfor vigtigt, at vi alle bliver mere bevidste om, hvad der er vigtigst i vore liv, fordi det både påvirker vores eget og andres liv. Bifrost er fyldt med regnbuebørn og –voksne, der sammen vil gøre det til et godt sted at leve og være.

”Den største ære i livet
ligger ikke i aldrig at falde,
men i at rejse os
hver gang vi falder”

Nelson Rolihlahla Mandela

Maleri af Grethe Gadegaard

Sommergaven

Sidste skoledag fik alle en sommergave, der lægger op til emnet efter ferien. Hæftet indeholdt

- Begrundelse for hvorfor emnet er relevant
- Bogstavet A og 'A is for …' – Siden findes i en afrikansk alfabetbog
- Fangenummer 46664 – som var Mandelas fangenummer. Alle har t-shirt på første skoledag med et fange-nummer
- Nelson Mandelas livret – opskrift
- Rainbow Nation – Mandela kaldte Sydafrika for Regnbue Nation – symbol på de mange forskellige mennesker
- Kloge citater af Mandela – Mandela har beriget verden med mange kloge citater
- Perlesmykkets hemmelighed – det fortæller, hvad man tro på, hvad man føler og om politiske holdninger
- Genbrugslegetøj – afrikanske børn laver oftest deres eget legetøj af, hvad de finder
- Det afrikanske kontinent består af mere end 50 lande
- 'Afrikas stjerne' er et spil, mange kender. Spillepladen har ændret sig gennem tid, når vi ser på, hvordan naturen, menneskene, dyrene og ressourcerne præsenteres

I Mandelas fodspor

Fællesemne august 2014

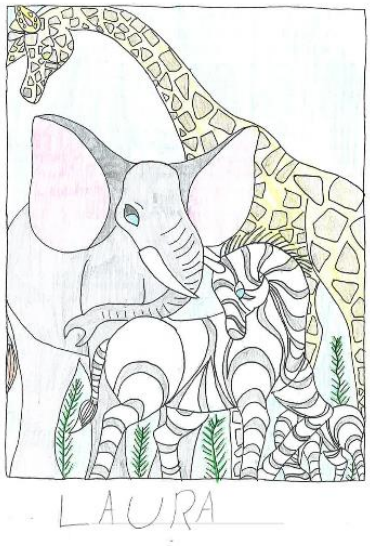

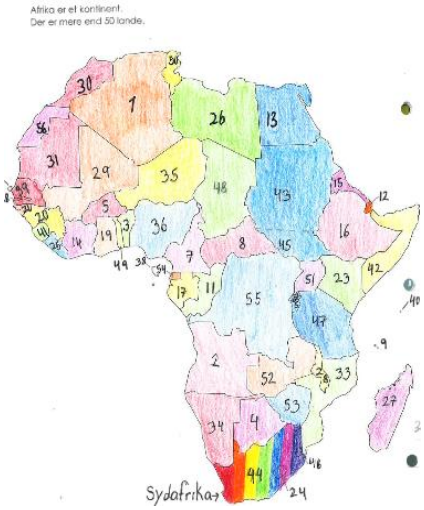

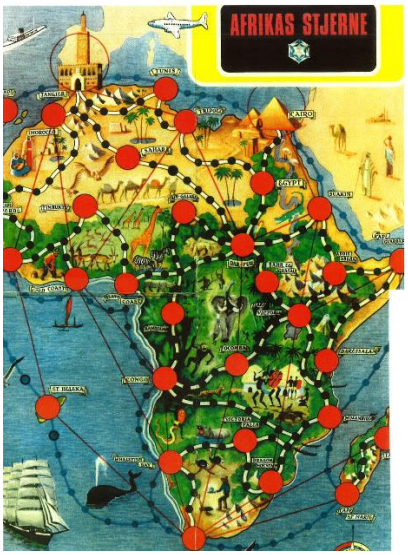

Nelson Mandelas livret

Ahmed Kathrada var Nelson Mandelas kok i mange år. Hun har udgivet kogebogen Ukutya Kwasekhaya med alle hans livretter.

Ahmed Kathrada : " Denne kyllingesuppe lavede jeg første gang til Mbuso, Nelson Mandelas barnebarn. Han havde været på hospitalet og fået fjernet mandler. Han var en lille dreng og Madiba (Nelson Mandela) var meget bekymret for ham. De var meget tætte, fordi Mbuso voksede op hos Nelson Mandela fra han var en lille baby".

Fangenummer 46664

Læringsmiljøet

Lærerne gør skolen klar til at åbne emnet ”I Mandelas fodspor”

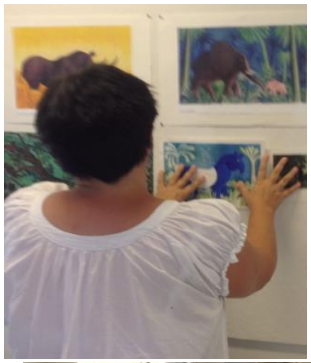

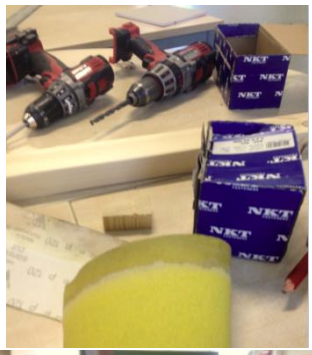

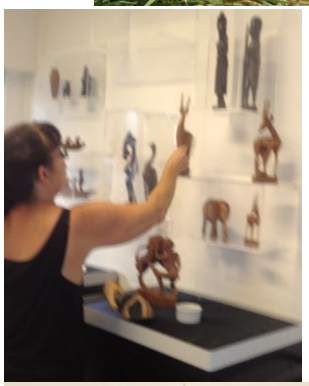

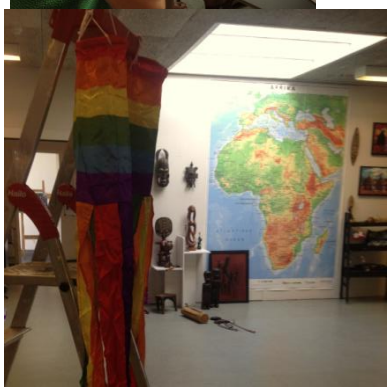
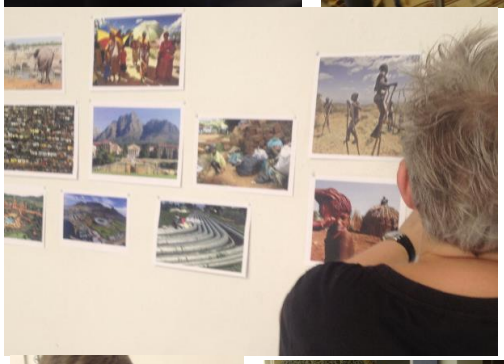
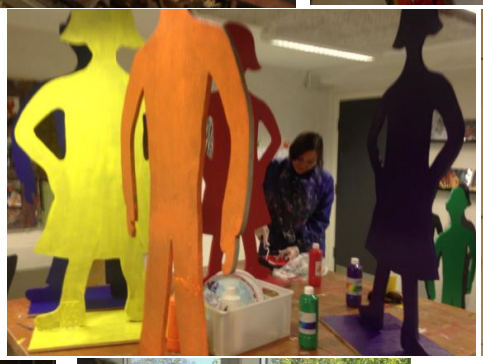
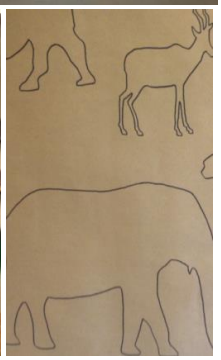
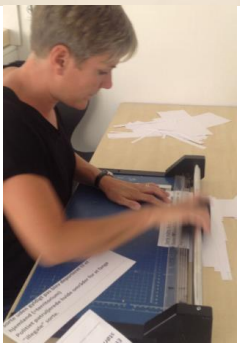

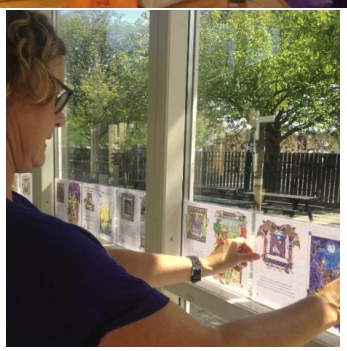

Oplevelsesfasen

Åbningen af emnet har flere vinkler, som kan konfrontere og provokere børnene. Sommergaven er en af dem. Mødet med sorte, hvide og regnbuebørn på vej i skole. Indretningen af foyeren med savanne og elefantgræs, Det afrikanske alfabet, fællesarealer, med bænke for hhv. sorte, hvide og farvede. Musik. Dufte. Udstillinger af børnenes medbragte legetøj, citater og regnbueting. Mandelas celle er vi heldige at have stående på mellemtrinnet! Smagen af afrikansk mad. Savannens dyr. Afrikanske musikinstrumenter. Afrikas stjerner. Afrikansk kunst med træarbejde, genbrugsmaterialer og malerier. Et maleri med portræt af eftertænksom Mandela.

Og ikke mindst afrikanske fortællinger og dans.

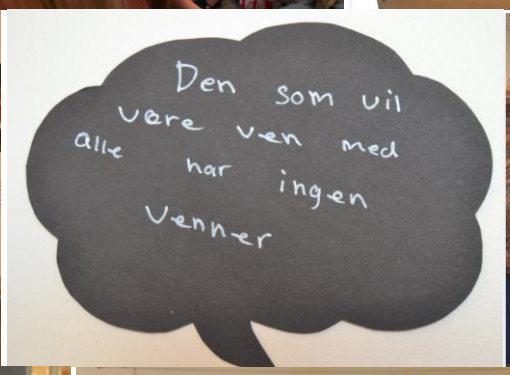

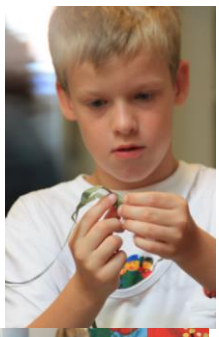

Emneinformation yngste trin

Udgangspunktet for arbejdet på yngste, vil være Nelson Mandelas biografi fortalt i billeder og ord. Børnene skal høre om Mandelas barndom, opvækst og liv. Efterfølgende skal børnene arbejde billedmæssigt med deres indtryk i et inspirationshefte. Derudover skal vi på inspirationstur til Haunstrup Dyrepark for at studere og opleve dyr, som oprindeligt kommer fra Afrika. Vi skal også se filmen "Kirikou og de vilde dyr". Det første tema på yngste vil være "Afrikas dyr".

Dansk
I dansktimerne vil arbejdet i alle klasser tage udgangspunkt i dyrefabler. Vi skal bl.a. læse Kiplings fabler og høre Morgenthalers omfortolkninger af sjove fabler. I 0.klasse vil der være meget fokus på bogstavindlæring, og i 1. og 2. klasse vil vi koncentrere os om at få gang i læseprocessen igen. Vi skal gennem hele arbejdsforløbet arbejde med kunstbilleder af dyr, og selvfølgelig skal børnene selv udtrykke sig billedemæssigt.

Matematik
I matematik vil vi ligeledes arbejde med Sydafrikas dyr. De fagfaglige mål for hver klasse kan findes under emneinformation for den enkelte klasse.

Engelsk
Engelsk vil foregå i starten af alle værkstedstimer. Hensigten er at skabe børn med et stort gå-på-mod i sprogundervisningen samt at øge børnenes ordkendskab og evne til at bruge sproget aktivt. At undervise i engelsk kræver en legende, og målrettet tilgang til læring. Undervisningen vil derfor indeholde lege, spil, sange, rim, forskelligartede input og varierede metoder.

Musik
Vi skal på en musikalsk safari i Sydafrika. Vi skal stifte bekendtskab med musik og danse fra Sydafrikas 10 folkeslag. Vi skal arbejde med trommer og Afrikas sælsomme instrumenter.

Kurser
Kunstnere med udgangspunkt i afrikanske dyr: Hans Scherfig, Henri Rousseau og John Kilaka.
Afrikas dyr: Fx Elefanten, Giraffen, Næsehorn, Krokodillen, Aben, Foldhesten
Klima og plante vækst i Sydafrika
Geografi kursus om Sydafrika
Dyrefabler
Dyr i frihed/fangenskab

Mellemtrin emneinformation
Det første tema på mellemtrinnet hedder ”Dyrene i Afrika”. Den første uge byder på inspirationer, som lukker temaet op.
Inspirationerne er Afrikas geografi, landskabstyper og dyrs levesteder. Vi skal på ekspedition til Haunstrup Dyrepark for at se på og undersøge noget om Afrikas dyreliv og få dyrene placeret og grupperet.
Vi skal høre dyrefabler fra Afrika, tegne ”ukendte” dyr efter mundtlige beskrivelser, som Albrecht Dürer gjorde i 1500-tallet.
Vi slutter ugen af med at se en afrikansk tegnefilm Kirkou og de vilde dyr og dekorerer afrikanske dyr inspireret af den afrikanske billedkunstner Kilaka.
Mandag gennemgår vi den foregående uges inspirationer og holder dialog,

Dansk
I dansk arbejder vi med dyr fra Afrika, både i skønlitterære fortællinger, billeder, musik og faglige tekster.

Matematik
I matematik i 3. klasse handler mange af opgaverne om Sydafrikas vilde dyr. Bl.a skal børnene selv på computeren finde facts om afrikanske dyr og ud fra disse lave matematik.
4. og 5. klasse skal hovedsagelig arbejde med fakta omkring Sydafrika. Vi kommer dog heller ikke helt uden om dyrelivet, hvor vi bl.a. skal bruge verdensdyr.dk til at finde fakta om nogle af Sydafrikas fascinerende dyr.

Engelsk 3. og 4. klasse
Vi vil i 3. og 4. klasse arbejde med Afrikas dyr. I 3.klasse vil vi koncentrere os om dyrenavnet, farven og antal. I 4. klasse skal børnene vælge et dyr fra Afrika, som de skal beskrive i en PowerPoint. Deres PowerPoint skal fremlægges for resten af klassen.

Engelsk 5. klasse
En række forskellige indgange belyser Nelson Mandelas liv og virke. Biografiske tekster, tegneserier, portrætter, dokumentar, digte, citater og sange danner grundlag for sprogudvikling. Der skal lyttes til forskellig engelsk tale fra forskellige kontinenter. Afrikanske dyr beskrives i billedbog og bliver springbrættet til at researche natur på engelsk med efterfølgende fremlæggelser.

Musik
Vi skal på en musikalsk safari i Sydafrika. Vi skal stifte bekendtskab med musik og danse fra Sydafrikas 10 folkeslag. Vi skal arbejde med trommer og Afrikas sælsomme instrumenter.

Kurser
Biologi
Afrikas dyreliv
De vigtigste dyregrupper

Geografi
Klimabælter og havstrømme
Kortlæsning
Nilen
Landskabstyper, regnskov, ørken, savanne)

Billedkunst
Henri Rosseau

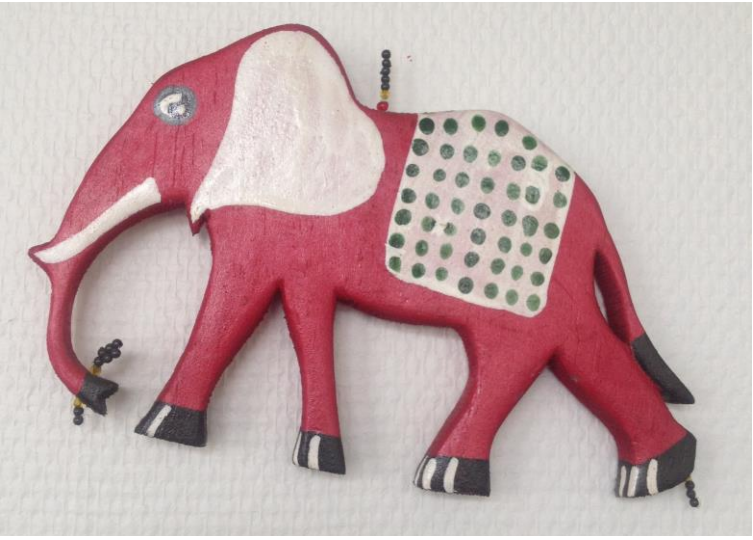

Emneinformation – ældste trin

Projektmodel Ældste trin – I Mandelas fodspor

1. Problemformulering 1.1 Provokation/Konfrontation	Første skoledag - Oplevelsesfase
1.2 Inspiration	1.2.1 ”Vejen til Frihed” – personen Mandela - det personlige plan 1.2.2 ”Fra drøm til virkelighed” – politikeren, landet, apartheid - det samfundsmæssige plan 1.2.3 ”Afrikas stjerner i glimt” - Afrikas Stjerne – problemstillinger indkredses på kortet – det globale plan
Reaktion	Dialog og problemstillinger indkredses
Involvering	Udarbejdelse af fælles problemformulering
Handling	Temavalg og undersøgelse Udarbejdelse af rapport og musisk udtryk Kildebinding - dokumentar
Formidling	Individuelle fremlæggelser
Evaluering	Individuelt og fælles mundtlig og skriftlig

Dansk 6. klasse
Danskforløbet tager afsæt i Mandelas liv og virke. Hvilke motiver havde han til at handle som han gjorde, og hvilke værdier stod han for?
Vi skal både læse og lytte til biografiske vinkler på Mandelas liv, og vi skal arbejde i billedmæssigt og skriftligt udtryk.

Dansk 7. klasse
Sjældent er en person og en personlighed blevet portrætteret i så mange forskellige genrer og udtryk. Dette vil vi udnytte på det groveste – og derfor bliver det tematiske arbejde en kombination af både fakta, fiktion, biografi, kunst, lyrik, musik og dokumentariske vinkler.

Dansk i 8. klasse
Den tematiske danskundervisning vil tage udgangspunkt i forforståelse og ny viden om begivenheder og mennesker med tilknytning til verdens næststørste verdensdel, Afrika. Vi skal forholde os geografisk, historisk, samfundsmæssigt og litterært til Afrika. Danskforløbet, ”Afrika”, vil bl.a. omhandle viden om den historiske udvikling Afrika, Mandelas liv fortalt gennem forskellige genrer, kendskab til digteren og Storytelleren Karen Blixen og hendes forfatterskab samt inddragelse af andre forfattere og nyere litteratur med relation til Afrika.

Dansk 9. klasse
”Mit Afrika”. En sammenlæsning af tekster om og af Nelson Mandela og Karen Blixen danner grundlag for et blik på Afrika og skæbne. De to historiske personligheder beskriver fra forskellige perspektiver deres

kærlighed til Afrika, naturen og folket og deres forskelle og ligheder danner grundlag for perspektivering personligt, litterært, historisk og politisk.

Tysk på Æ1
Den tematiske tyskundervisning vil med titlen *"Afrikas Kinder "* tage udgangspunkt i Mandelas barndom og liv, samt livet i Afrika og her i Danmark. Der vil bl.a. arbejdes med biografier, historie, billeder, film og fagtekster om børn og voksne. Der arbejdes videre med børnenes egne familier, hjem, skolegang, arbejde og aktiviteter.

Tysk 8. klasse
I tysk 8. klasse skal vi arbejde med Mandelas liv og motiver til at udvikle menneskesynet blandt sorte og hvide i Sydafrika.

Tysk 9. klasse
Mandela satte med sine visioner om Rainbow Nation endnu en gang fokus på spørgsmålet om racer og angst for det fremmede. Dette trækker tydelige spor andre lande og verdensdele, men også til en stadig stigende aktuel problemstilling om fremmedhad i Tyskland.

Engelsk ældste trin
Engelskundervisningen tager udgangspunkt i Mandelas liv, virke og visioner. Vi vil arbejde med biografi, historiske- og politiske perspektiver samt poetiske tekster og sange.

Matematik Ældste 1
I matematik vil vi arbejde historisk med Nelson Mandela samt arbejde med statistik og diagrammer over Sydafrika sammenlignet med Danmark.

Mandela-matematik på ældste 2
Vi skal arbejde med Mandelas Sydafrika ud fra statikkens verden, bl.a skal vi kigge på vækstmodeller i forbindelse med befolkningsudviklingen i Sydafrika sammenlignet med de andre afrikanske lande og Danmark. Vi skal kort omkring de klimatiske forhold i Sydafrika. I 9. klasse skal der arbejdes med matematiske modeller, der gerne skulle bygge bro til undersøgelsesafsnittet i vores projektarbejde.
8. klasse begynder med de almindelige funktioner for at forstå baggrunden for vækstmodellerne. Derudover vil vi gå i dybden med det matematiske program geogebra.

Fysik i 6. klasse
Nelson Mandela er en mand, som er født og opvokset langt væk fra Danmark i en anden del af vores verden. Hvorfor er der forskel på, hvor du befinder dig på vores klode i forhold til dag og nat, temperatur, årstider mm.? Disse ting er nogle, som vi vil beskæftige os med og få forståelse for gennem arbejdet med Vores plads i verden. Hvordan er tingene i Sydafrika sammenlignet med Danmark?

Fysik i 7., 8. og 9. klasse
Jeg elsker at ligge under stjernerne, nyde stilheden, mørket og det uendelige univers over mig. Jeg ved at stjernebillederne skifter afhængigt af jordens placering i forhold til solen og dens rotation om sig selv. Jeg ved, at jeg ser lys, som er sendt af sted for over 30 år siden. Det er utroligt, måske er nogle af stjernerne døde, men vi ved det endnu ikke, før lyset forsvinder. Sådan har det måske også været for Nelson Mandela i Sydafrika.

SFO
Der er både årstids-, traditions- og emnerelaterede aktiviteter i de første måneder.
I forhold til at gå i Mandelas fodspor vil vi:

Atelier
I forhold til emnet fokuserer vi på 'The Big Five' i atelieret, hvor materialet vil være pap mache.

Idræt og bevægelse
I multisalen vil vi også spille typiske sydafrikanske spil.

Natur og udeliv
Tirsdage vil vi klargøre en afrikansk ret hentet fra "Mandelas kogebog" og onsdage vil vi over bål tilberede maden – og nyde den!

Systuen
Vi vil introducere symaskinen i SFO og sy-håndværket. Sammen vil vi skabe et Mandela-tæppe.